

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

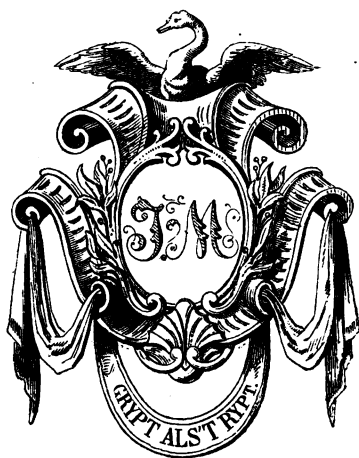
Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijk en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

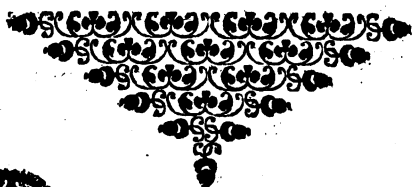

UNIVERSITY

LIBRARY

Amsterdamsche
VEERMAN
O P
MIDDELBURGH.

Tot VLISSINGEN,
Gedruckt by my Jacob Jansz Pieck, in 't jaer ons
Heeren. 1650.

NO ALTERNATIVE

AND HIS WIFE

Amsterdamsche Meerman

O P

MIDDELBURGH.

t' Samenſpraeck,

Tuſſchen

Jan, Pieter, Klaes, Paulus.

Jan.

El Wynden / dit is goet weer naer de tijt van 't Jaer
daer toe in zijn / een goede wint naer onse ſin een ma-
telijcke hoelte / ende goede dooztganch (Godt ſe ge-
pooft.) ſullen ſoo wel haef over raechen.

Pieter.

Dar's waer mijn Wyndt daer hebje ghelijck in / ſoo 't maer niet
en verandert / want om dit ghetp van 't Jaer is de wint wat veran-
derlijck en ſlaet licht om / ter Contrarte / maer mogen wiſſe ſoo be-
houden (gelijck verhoopen) ſullen volgens u ſeggen een ſpoedighe
ropſerlangen.

Klaes.

Dar's een dinc dat ſeecker is.

Jan.

Nu dat overgheſlagen [wy moeten 't alles van Godt verwach-
ten] maer wat nieuws hebbenſe nu tot Amsterdam / ick hoor ſoo
veel praten bande Weſtindische Compagnie ende de quade directie
van eenige Welwinthebberen / ſoo dat ſommighe ſeggen / al wierdenſe
thien

4
tffen mael dooz haere Hoogh Mogende geholpen / soo en kanse niet
staende blijven / soo lange sulcke Supers aen 't roer sitten.

Paulus.

Daer hebbe ick mede een staetgen van gehoozt / my wierde lefent
op de Weysz vertelt van eenen Karel Looten in syn eerste regteringe
(zijnde ober de Coopmanschappen) hoe dat hy sittende op de ver-
koop van Supcheren / Indigo als andere goederen / hy de selve
verkoopinge heeft opgehouden .

Pieter.

Maer waerom toech :

Paulus .

Dat sal ick u verhalen / hy selfs dooz syn preube hadde een hope
Supcheren / Indigo als anders die hy daer mede installigh soude
ghemaecht hebben / en daerom heeft hy dat gedaen / maer het vol-
gende kinticht noch anders / dat is / hy stelt dooz den Vloot van
Bouwen Herten toe te rusten en al om syn eppen profijt / die soo on-
geluckigen tocht heeft gedaen met Jan Dircksz 't Lam in Guinea/
daer soo meenichte menschen die van ellende niet gestozben waren /
doozts soo onnoosel om den hals raecten als pder is bekend / dit
ende het bovenstaende wiert begroot wel op twintich tonnen Gouts /
(dat meest dooz syn toedoen was hy ghekomen) dat de Compagnie
daer by was ten achteren gestelt / hoe soude dan / soose alle soo waren /
de Compagnie konnen staende blijven ofte geredzeffert worden ; 't zy
hy wat middelen het oock by der hant ghenomen werdt : maer soo
haere Ho. Mog. 't selve behartighende ende de ghemeene middelen
daer toe employeerde / so moesten sy eerst onderskaen wat personen daer
toe bequaem waeren ofte niet / altoos desen soude ick waerken / wat
dunct u daer van Confrater Klaes ?

Klaes.

Wat sal ick segghen / men hoozt soo veer dat de winter hout is /
ick hebbe mede wel wat gehoozt en dat nu onlanghs geleden van een
secker Wynt / datter eenen is ghenaemt Marcus de Vogelaer die in
syn eerste regieringe tegens eer en eede die hy aen de Heeren Burger-
meesteren tot Amsterdame hadde ghedaen hem niet ontfien heeft een
goede partpe Moscobis speck aende Compagnie te verhoopen ende
te ieveren / alhoewel men soude konnen seggen / verhoopen aen hem
selben / alsoo hy in dien tijdt self Comuits hande bijdes was / ende hy
in 't

In 't minste niet en vermocht het selfde te doen.

Jan.

Ho / spreekte ghe van dat schelmachtigh manje / my ghedencht
 den Maan ghespzooken te hebben die my sepde daer selfs van te heb-
 ben ghegeten ende mede helpen ober boozt werpen / wat een sehoen
 werck dat sulcke dieben uprechten / ja alse bernemen datter ober ge-
 klaeght wozt / soo maectmen de lupden wijs datse het maer half
 gaer moeten hooschen / en sal dan het swoozt soo niet afballen / maer
 al verlooren watmen met ondeughende menschen ofte ondeugent
 goet begint ; 't most oberboozt ende niemant en wilde 't eten.

Pieter.

Dat is niet / men heeft sulcken Maan noch echter wederom Be-
 winthebber gemaecht / vande hooft participanten / die wel moch-
 ten willen datse haer bebupt hadden toense hem haer stem gaben /
 want die Maan soude eer thien Compagnie inde groont bederven booz
 en alseer een te helpen maintneeren ofte op de been te bzingen / heeft hy
 niet alle de Caribische vaert van Amsterdam ghedibereert : soo in 't
 Boozder quartier als het Zupder quartier / waer booz die van Booz-
 Hollandt hebben haer schulden komen betaelen / en dit doet niet an-
 ders als syn buplende onbeleest onthael aen de Hoopliden / haer schel-
 dende booz schelmen en gupten die op die plaetsen handelen : ende in
 anderen plaetsen wetense niet met wat goet onthael datse sulcke lup-
 den sullen besegenen / laeten de lupden een stoel setten / ende alte-
 mets een Roemer Wijn toe schencken ; 't welch de lupden anmeert /
 maer soudent echter haer Goederen noch liever hier schepen (soo het
 pets by quam) sod dickwils so in Schepen als Schuppen haer goet
 te laten schadeloos maechen / maer het quaet onthael als boven doet
 datse aen andere kamers loopen / jae al wisten dat al haer goet in
 bozdel soude loopen / wat dunckje van soo een Maan / is die niet noodig
 boozde Participanten ?

Paulus.

Ja wel perfect / en daer heeft hy noch een sonder handen / die hem
 alles aenbziest / hoe hy heet en weet ick niet maer de naem is my
 al verhaelt / die weet van syn legende ende van meer andere Bewint-
 hebbers / waer ober sy hem oock 800 guldens des Jaers gheven / en
 is een Weemdelinck die selfs niet en weet upt wat lant dat hy is ghe-
 boren / ende onder die booz soz ghe die zyn bzunden de Bewinthebbers
 tot hem bzagen soo doet hy wat hy wil / want niemant en derft hem
 teghen spreken / op dat hy niet aen den dagh en bzenght haren
 quade

quade stucken/ soo directtelijck als indirecttelijck by haer begaen ende
door hem upgeboert/ tegghens haer eedt.

Pieter.

Du hoor eens/ ick sal u liden een ander staetjen hoor legghen dat
nu eenighe Jaeren soude gheleden wesen/ namentlijck hoe dat het
Schip Mauritius (leggende inde Winter-tijdt in het Texel op heb-
bende 14 's Jouvwers) is ghebaeren/ den Equipagne Mr. Sael/
breefende door Wsgangh ofte Stozm: is op het West-Indische Rups
gegaen/ alwaer hy bindende de boorz Bogelaer/ hem heeft aen-
gedient of het niet geraeden was/ de Maatrofen soose alreede aengeno-
men waren (zijnde ontrent 24 sterck) aen boort te senden/ op dat
so den Wsgangh mochte komen te gaen/ sp het Schip mochten in Zee
brenghen/ ende alsoo te bergen/ maer wierde daer ober door Woge-
laer boornoeant heel qualijck bejeghent ende uptgescholben/ segghende
onder anderen wat een schoons Equipameester hebben we daer/ die de
mesnagte vande Compagnie behoorde te soecken/ en wist 14 mannen
lijcken ende wederom 24 in plaets stieren/ maer hy met sijn groot
berstant/ en dacht niet eens dat de 's Jouvwers haer dagh-gelt ende
de kost daer en boven hadden/ daer en tegen de Maatrofen maer sim-
pel de kost hebben ende ghenteten geen Bagie/ hoor dat se de leste Con-
achter haer hebben.

Jan.

Wel dat 's een goet oberleggh van sulcken Maan.

Klaes.

Een heel goet hoordeel (mijns bedunckens) gelijckse seght/ maer ne-
men de andere sijne Confraters dat alsoo aen: ick en soude het van so
een niet konnen verdragen al soude ick met hem eens plupsharen.

Pieter.

Maer hoor boort/ hoe het met het selve Schip is afghelooopen/
just daer de Equipameester hoor ghebreeft hadde/ is kortz aen den
Wsgangh met een stozm ontscecken en is het Schip (door onmacht
van Volck) op een drooghte geraecht ende op vier voer waters ghe-
set/ en gink het Schip so 't geladen was tusschen 13 en 14 doeren drep.

Paulus.

Maer hoe ginch het doe boort met het Schip.

Pieter.

Pieter.

Tupfter ick sal 'r u alles vertellen / soo als het my is berhaelt van die gene die seiden het self vande boorz Equipameester ende andere op de Beurs opentijck hadden hooren vertellen.

Klaes.

En dat soo opentijck op de Beurs.

Pieter.

Jae want het is alreede pder bekent wat boorz een man het is.

Jan.

Wel dat is een brabe renomie boorz hem ende de sijne.

Pieter.

Nu om boorz te baren en hy ons propooft te blijven / het Schip is daer met de 14 s Joutwers de heele Winter blijven leggen in duplent periculen so van menschen / Schip ende goet : en was het selve Schip meest met victualie geladen om Brasil te secunderen / maer om dat dese Vogelaer soo seer op de mesnagte heeft gelet soo heeft gans Brasil in groot perijckel gestaen om verlooren te gaen / de goede inghesetenen in hare vanden handen gheballen / ende boorz's alles (dat soo veel bloets gekost heeft) in rutne gheloopen / gelyck ick u sal vertellen.

Paulus.

Maer is het moghelijck datmen soo een Maen op de Beurs ofte op 's Heeren straten tollereert / die man is waerdigh datmen hem wat anders leerden / trouwens dat stelle ick aen wijser oordeel.

Pieter.

't Is de waerheyt 't geen ghy seght / hy en behoort in geen kercke / ofte anders toegelaten te werden / maer om dit boven ste te verholgen / moet noch dit byboeghen / nu de Winter oer zijnde / hebben het Schip moeten lossen / ende het selve goet wederom in het Schip Graef Enno moet schepen en also het boorz's Schip schadeloos was / ende wederom in det gekelhaelt werden.

Jan.

Wel dat was een brabe mesnagte / men soecht een lege dop ende 't wy laetmen leggen.

Pieter.

Dit was noch het minste / ghelijck ghy nu sult hooren / ten ware gheweest dat de Schepen de gulde Balck / ende den Elisabet / die naer Maauritius waren geladen een spoedighereys hadden erlanght (zijnde geladen met Victualie) soude deerlijck als boven met Bassil afghelooopen hebben / waer ober de Schippers bande twee boorsz Schepen pder met een goude Medalie zijn bereert gheworden / waer op de rant stont / Pharnambuco ontfet / booz de gulde Balck ende den Elisabet / stont dat niet wel geschapen om alles quijt geweest te hebben / ja daer waren luyden van vermogen / die haer kliepne kinderen met stijffel-pap hebben moeten onderhouden / en soo boozt / denck nu eens hoe veel soo een dwarsdrijbertghen / die alles naer zijn sin wil drijben kan te wege brengen.

Klaes.

Jae wel men hoort bzeemde dingen / so haer Ho. Mog. daer in nser bersten / sal't zijn leven niet de Compagnie niet konnen lucken / want Godt de Heere sal haer / namentlijck de Compagnie hoe langhet hoe meer zijn seegen ontrecken.

Pieter.

Maer ik moetje noch wat seggen / dat op de mesnagte daer dese Dorselaer principael op let soo hy hem beroemt / namentlijck / hoe dat hy heeft aenghenomen een bakers-ghesel / booz dese geweest hebben de Commandeur ober de Soldaten aen Cabo Verde / booz onder Commaes tegens 36 guldens ter maendi / ende desen goeden hals en kan noch lesen noch schryben / noch oock de Portugeeser tael / is dit geen vrade mesnagte om het in alle quartieren te bederben.

Paulus.

Jae wel ghy bertelt ons soo veel / van die Maan dat het my al berdziet laten wy eens mede tot eenige andere komen soo 't de Wjunden ghelieft.

Jan.

Heen noch niet. Wy komt noch te vooren / dat ich hebbe hooren seggen van de selve Dogelaer / hoe dat hy (zijn Wjoudin de kraem leggende) zijn Minne-moeder heeft mer hint gemaakt / ende daer ober geblucht zijnde / is in ons Zeelant achterhaelt ende wederomme tot Amsterdams gebjacht / wat het hem gekost heeft weet hy selve best.

Booz.

Wonders noch meer wiert my des daeghs vertelt van een secker
goet Wient / hoe dat hy reeder was van secker Schip en Cargua-
soen booz een vierde part gedestineert naer Guniba Contrabande/ wat
is dan van de Compagnie soo sulche schelmien inde Regieringe sieten
ende alles oerhoop smijten tegens eer en eedt aende C. Ed. A. Hee-
ren Burgemeesteren gedaen : Nihil.

Jan.

Maer bynden hebje niet ghehoort van Bloemaert / daer wort
wonderlijck van gebiscoureeert/ namentlijck dat hy buptens lants wel
mocht correspondentie hebben met byemde Potentaten/ ende tot na-
deel van de Compagnie boozs; en sulcken Maan maectmen noch
Generale Reeckenmeester: O! te beklaghene Participanten/ soo
Weduwen / Weesen als anders / ghy wort aen alle kanten uptghe-
mergelt/ ende u eyghen honden bijten u.

Klaes.

Dat kanmen ebenwel niet secker na seggen/ want als het soo was
men behoorden hem een ander ten exempel aenden lijde te straffen /
maer ick hoorde eersdaeghs noch een ander vogeltgen queelen / na-
mentlijck dat hy mede reeder (neffens meer andere Bewinthebbers)
soude wesen aende Schepen soo met andere Potentaten hare Com-
missien naer de kuste van Guinea zijn betrocken/ als die noch sullen
bertrecken/ mede dat eenige op de selbe Schepen varende van hem sel-
ber Belt op Bodemerp mede genomen hebben/ seg my eens hoe kan
de Compagnie bestaen daerse alreede Angola ende St. Thome quijt
is / Basil half verlooren ende haer eygen ministers haer laten ghe-
bypucken soo met pende als anders om de boozs Compagnie de kuste
van Guinea mede anbyupck te maken.

Pieter.

Ja wel de Gupterp is te groot/ soudender al deel zijn uptgeseyt de
respectieve Magistraets persoonen / die van dieberpe by zijn / want
dat en neme ick niet aen / dat die daer aen schuldtigh souden wesen /
principelijcken die gheen handelinghe en byjben .

Paulus.

Wel daer hebbe ick oock noyt van hooren segghen / maer wel van
heel meer anderen.

Jan.

Van wten toef / en als ghy gedaen hebt sal u die ick weet oock mede
derken :

Paulus.

Maer van eenen Schuplenboorgh.

Klaes.

Wel dat's immers sulcken deghelijcken man die naer ich hoor niet een Pzedicatie ver supmen sal / daerom septmen in 't gemeen al sietmen de sup men kentse niet / doch ich kan 't noch qualijck gelooven / der halven soo 't u gellest haer boort.

Paulus.

Maer hoor dan toe / nu hoortelinghe op de Beurs zijnde tot Amsterdam met eenige van mijn goede Bzunden / hy daer hy gebal hy komende / hebbende met malkanderen eenige discoursen soo van 't een als ander / de commercie aengaende ghehad / zijn doen wederom van hem gheschepden soo wiert my gebzaeght of ich die man wel kende / sepde neen : gelijck 'k oock niet en dee / of weet oock niet hem meer gesien te hebben : soo wiert my gesept dat hy het was en een van de Bewinthebberz vande boorz Compagnie nu boort de tweedemaal / maer niet om te letten op de Compagnie pzoft / nemaer meest op zijn eygen gelijck dat gebleecken heeft / doen hy in 't Bewint was / het pfer ende spijckers alsoo hy daer in handelt de reekeningh altydt op sijn Bzoedersnaem wiert gestelt / en na die tijt dat sijn Bzoeder het Bewint van de Compagnie hadde op sijn naem / also hebben se oberen weder gehaets ; wat dunchje zijn 't mede niet bzabe stuckjens?

Klaes.

Ja secker zijn dat sulche supden / dat had ich ebenwel niet geloofd / maer men sept gemeenlijck en het is dickwils waer / dat onder schijn van Religie / de meeste schellemstucken schuplen ; dat heeft wel ghebleecken aen Mahomet / Jan van Lepden tot Munster / als mede de Pausgesinde / die doort schijnhepligheyt ende bedrogh soo veel dupfenden menschen hebben verlept ende om den hals ge bzacht / nu laet ons doch boortder hooren 't gheen ghy daer van weet.

Paulus.

Ende soo gaende pzatende gheraechten van malkanderen en wiertden onse woortden afgeboochen / maer naer ich verstaen kan upt haer woortden / vielder noch by wat meer te segghen / die ich als ich eens weder tot Amsterdam kom / wel sal vernemen / al soud icker een achter noen toe nemen en my oock een Rosenobel soude kosten / want ich ben by nieuwsgricgh daer naer / sy sullen in Zeelandt oer sulche staeltjens

Maectiens seer ontfelt zijn alhoewel ick geloofte het daer oock soo heet
 plups niet toe en gaet/ elck septmen is een dief in zijn neering.

Jan.

Maer dit en versta ick niet booz een neering / want het is het Be-
 kint hebben over andere luden haer goederen soo van Weduwen en
 Weesen als anderen / ende waer aen verknocht zijn met Eede deselve
 wel te beneficiëren / booz soo deel in haer vermogen is: maer een an-
 der mocht seggen / waerom en mogen se dan haer ege goederen soo
 wel niet aende Compagnie verkoopen als alle andere / waer op ick
 segge. Datse volgens het Octrop ende Eet het selve niet en vermo-
 gen te doen/ eensdeels om dat se 't guntse aen anderen niet konden ver-
 koopen 't selve aende Compagnie soudent stille swijgens komen over
 te doen/ ende also soude de Compagnie altijd onbeugende waren heb-
 ben / anderdeels zijn verbonden volgens het Octrop de hooftpartici-
 panten die goede leberantie deden ende haer Capitalen van 't begin
 hande Compagnie hebben buyten ghestaen te laten leberen / maer
 wozt nu niet naer ghesien / [Godt betert] gaet al by gunsten en ga-
 ben die meest geben/wozden eerst geholpen/ 't welck hope dat God en
 de hooge Regteringe daer in sullen versien / daer aen niet en twijfse.

Klaes.

Maer ick hoorde deses daeghs oock wat / namentlijk van Bary-
 man ende van Beeck/ ja sepdendat de meeste contrameneurs vande
 Compagnie waren / ende soo sulcke luden daer by bleven / ware
 niet moghelijk de Compagnie te restaureren/ waer op dient ghelet te
 werden.

Paulus.

Ich hebbe mede noch wel wat gehoozt van andere meer/maer al-
 by nu booz de wal zijn ende pder sijn weg sal moeten nemen/ sullen 't
 hier by laten blijven / tot dat wy eens wederom by den anderen ko-
 men. Hier mede vaert wel ende dancke u - lieden booz goede gesel-
 schap: de Heere onse Godt gebe ons gunt ons saligh is/ Amen. Ende
 verhoope, 't beste vande boozs Compagnie.

U Y T.

